

Humanistiska och teologiska fakulteterna

GRUNDUTBILDNINGSPRAXIS | 10-11 JUNI 2021 | DIGITALT VIA ZOOM
MINNESANTECKNINGAR | MANUELA ROSSING

Innehåll

DAG 1

UPPFÖLJNING AV KVALITETSARBETET 2020: INTERKULTURELL KOMPETENS OCH INTERNATIONALISERING PÅ HEMMAPLAN

INTERNATIONALISERING PÅ HEMMAPLAN.....	3
--	---

WORKSHOP OM STUDENTERS KÄNSLA AV TILLHÖRIGHET OCH MÖJLIGHETER OCH UTMANINGAR MED UNDERVISNING I HETEROGENA STUDENTGRUPPER.....

Early Alert vid Malmö universitet.....	3
Känsla av tillhörighet	4
Resultat från studien Early Alert.....	4
Litteracitet och akademisk litteracitet.....	5
Diskussion	5

STYRKOR, SVAGHETER OCH MÖJLIGHETER I FORTSATT ARBETE MED INTERKULTURELL KOMPETENS OCH INTERNATIONALISERING PÅ HEMMAPLAN.....

En kakburk med inspiration och goda exempel	6
Diskussion om styrkor, svagheter och möjligheter i det fortsatta arbetet.....	6

DAG 2

KVALITETSARBETE PÅ HT-FAKULTETERNA 2021 OCH FRAMÅT

KVALITETSARBETET FRAMÖVER.....	8
--------------------------------	---

UPPFÖLJNING AV KVALITETSDIALOGER 2021 MED TEMA LÄRANDEMILJÖER

Huvudsakliga "fynd" från kvalitetsdialogerna.....	9
Ett axplock ur de föreslagna uppföljningsinsatserna.....	9
Diskussion och kommentarer.....	9

HUMANISTISK KUNSKAP OCH KOMPETENS: EN RAPPORT OM ALUMNERS NYTTA AV STUDIER I HUMANIORA OCH TEOLOGI

Gruppdiskussioner.....	11
------------------------	----

AVSLUTNING.....	12
-----------------	----

BILAGOR: PRESENTATIONER	14
-------------------------------	----

Dag 1

UPPFÖLJNING AV KVALITETSARBETET 2020: INTERKULTURELL KOMPETENS OCH INTERNATIONALISERING PÅ HEMMAPLAN

Sara Håkansson, prodekan för grundutbildning, hälsade lärare, forskare, studievägledare, bibliotekarie, administrativ personal, doktorander och studenter välkomna till det digitala grundutbildningsinternatet. Under första dagen var temat interkulturell kompetens och internationalisering på hemmaplan. Dag två fokuserade studierektorerna på kvalitetsdialogerna om lärandemiljöer och på rapporten om humanistisk kunskap och kompetens, HT-fakulteternas alumnrapport.

INTERNATIONALISERING PÅ HEMMAPLAN

Sara Håkansson, prodekan

2020 års kvalitetssäkrings- och utvecklingsarbete fokuserade på institutionernas arbete med att främja interkulturell kompetens i utbildningarna. Kvalitetsdialogerna vittnade om det goda arbete som görs på institutionerna med att skapa inkluderande miljöer i vilka studenter från olika akademiska kulturer bereds förutsättningar för att ta sig an sina studier på lika villkor genom att vi skapar transparens i undervisningen och i våra pedagogiska agendor. Dialogerna visade att den inkluderande undervisningen handlar om att ingen student ska behöva knäcka några hemliga koder till lärandet – att lärandet ska tillgängliggöras och inte vara avhängigt av akademisk eller geografisk bakgrund.

Det gångna året har inneburit många prövningar. Vår förståelse av innebörden av internationalisering har förändrats. Internationalisering på hemmaplan, i bemärkelsen att internationella perspektiv lyfts fram i och påverkar utbildningarna, är därför särskilt relevant. Projektet Certificate of International Merits (CIM) som ska lanseras i mindre skala hösten 2021 på HT-fakulteterna är relevant i sammanhanget. Fokus för certifikatet är studentens självreflektion. Inom ramen för CIM ska studenter utföra vissa aktiviteter med internationell prägel. Ett exempel på en aktivitet är utlandsstudier, men det kan också vara en längre tids volontärarbete på hemmaplan som innebär interkulturella möten. CIM ger alla studenter, även de som inte har möjlighet till utlandsstudier, förutsättningar att stärka sina interkulturella kompetenser.

Eva Davidsson, biträdande professor vid Malmö universitet leder workshopen om möjligheter och utmaningar med undervisning i heterogena studentgrupper. Genom workshopen får deltagarna med sig teoretiska perspektiv och resultat från arbetet med projektet Early Alert, som undersöker orsaker bakom förstaårsstudenters bristande studieresultat. Utifrån det diskuteras fortsatt arbete för inkluderande lärande och interkulturell kompetens vid HT-fakulteterna.

WORKSHOP OM STUDENTERS KÄNSLA AV TILLHÖRIGHET OCH MÖJLIGHETER OCH UTMANINGAR MED UNDERVISNING I HETEROGENA STUDENTGRUPPER

Eva Davidsson, biträdande professor i utbildningsvetenskap vid Institutionen för naturvetenskap, matematik och samhälle på Malmö universitet

Early Alert vid Malmö universitet

Syftet med projektet vid Malmö universitet är att skapa förståelse för orsakerna bakom bristande studieresultat och avhopp bland förstaårsstudenter och ta fram insatser som kan stödja studenterna att fullfölja sin utbildning. Högskolelagen kräver att lärosäten främjar breddad rekrytering, vilket handlar om att breda grupper av studenter både påbörjar och avslutar sina utbildningar.

Tidiga avhopp relaterar till bakgrundsfaktorer, såsom kön, ålder, utländsk bakgrund och låga gymnasiebetyg. Till exempel hoppar män av kvinnodominerade utbildningar (som sjuksköterskeutbildningen) i högre grad och yngre hoppar oftare av än äldre. Avsaknaden av akademisk bakgrund är ofta ett hinder för att påbörja studier men leder inte till avhopp i högre utsträckning. Tidiga avhopp relaterar ofta till förväntningar på utbildningen, studentens målbild, utbildningens bristande kvalitet och studentens generella trivsel. Att målbilden för studierna är uttalad och att möjliga övergångar mellan studier och arbete synliggörs för studenterna kan bidra till att förebygga avhopp.

Känsla av tillhörighet

Trivsel kan kopplas till känslan av tillhörighet, att studenten känner att den ingår i ett sammanhang, en gemenskap och att studierna bidrar till något som känns viktigt. För att skapa det är stöttande och välkomnande miljöer och studentengagemang viktigt, liksom utbildningens samhällsrelevans.

Känslan av tillhörighet påverkas av en rad faktorer, följande faktorer minskar känslan av tillhörighet hos studenterna: avsaknaden av akademisk bakgrund, om studenten har familj/barn, om studenten studerar deltid eller på distans och om studenten lönearbetar i hög utsträckning.

Resultat från studien Early Alert

I studien identifierades studenter som inte tagit några poäng fram till den 1 december sin första studieperiod. 2018 identifierades 548 studenter som utgjorde målgruppen för Early Alert. Studenterna fick ett mejl med information om tillgängliga stödresurser som sedan följdes upp med en telefonintervju. 271 studenter deltog i telefonintervjun. En övervägande majoritet av studenterna ställde sig mycket positiva till undersökningen och sättet på vilket deras problematiska situation uppmärksammades.

Resultaten visar studenternas behov av en generell akademisk introduktion, att övergången mellan gymnasiet och högre utbildning varit svår och att många studenter behöver hjälp att förstå kontexten. Hur hjälper vi studenterna att utveckla kompetensen att kunna navigera den i akademiska kontexten? Genom att stötta dem i att förstå system och plattformar för undervisning och erbjuda stöd i akademiskt skrivande och studieteknik. Ofta handlar avhopp och bristande resultat om stress, men det är inte alltid kopplat till kursinnehållet utan kan bero på omkringliggande faktorer så som hur utbildningen är organiserad, hur information förmedlas och avsaknad av kontroll över den egna studiesituationen. Även externa faktorer identifierades som bidragande, som att studenten arbetar vid sidan av studierna och får svårt att hinna med. I vissa fall rör det sig även om regelrätta felval av utbildning. Känslan av tillhörighet i relation till utbildningen, kurskamrater och lärare var också en viktig aspekt. Studien visar att tidiga avhopp påverkar de andra studenterna och gemenskapen i klassen negativt.

Många studenter behöver hjälp att förstå hur akademien fungerar, stödfunktionerna behöver synliggöras mer, inte enbart under introduktionsveckan utan löpande under terminen, och många studenter i studien hade en låg känsla av tillhörighet. Att stärka den akademiska integrationen, arbeta för att öka känslan av tillhörighet och tydliggöra målbilden för studenterna kan vara framgångsfaktorer för att minska avhopp. Att studera studieframgång, vad som fungerar, kan vara en väg framåt.

Projektet Early Alert finansieras på universitetsgemensam nivå, en projektkoordinator, Dorota Gorna, har några procent i sin tjänst för samordning och ett tiotal studentamansuenser anställs för att genomföra telefonintervjuerna. De totala kostnaderna är låga — om ett par studenter fortsätter sina studier motsvarar det finansieringen av hela projektet.

Litteracitet och akademisk litteracitet

Litteracitet handlar om läsförståelse, att utveckla sin förmåga att läsa, förstå ord och därigenom öka sina kunskaper om den aktuella kontexten. Akademisk litteracitet är ett bredare begrepp som inte enbart innefattar förmåga att läsa utan också att "förstå hur akademien fungerar". Ofta behöver studenterna lära sig att förstå implicita kunskaper som också förmedlas implicit. Akademisk litteracitet blir avgörande för att få en djupare förståelse både för hur universitetsstudier går till och för det ämnesområdet.

För internationella studenter som rör sig mellan olika ämneskulturer blir behovet av akademisk litteracitet särskilt tydligt. Forskning visar att gruppen riskerar att skapa en ackulturativ stress då många internationella studenter rör sig mellan ämnen och länder samt har en hög press att "lyckas". Att utgå från vad den gruppen upplever är en ingång för att arbeta med att göra implicit kunskap och kommunikation explicit och träna studenterna i akademisk litteracitet.

Diskussion

En diskussion fördes i mindre grupper om vilka resultat som var relevanta för verksamheten på HT och på vilka sätt känslan av tillhörighet kan stärkas i relation till verksamheten.

Att kommunicera implicita förväntningar i utbildningarna var ett utvecklingsområde som lyftes fram i diskussionen. Att integrera biblioteken mer i våra utbildningar lyftes fram som ytterligare ett utvecklingsområde. Att studenterna tränas i att använda bibliotekens resurser i utbildningen kan bidra till ökad akademisk litteracitet. Biblioteket utgör en fysisk mötesplats som kan bidra till känslan av tillhörighet och gemenskap. Det är viktigt att studenterna förstår vad biblioteken har för kompetenser och resurser, att det inte enbart är en plats för att låna böcker, och att biblioteken ses som en stödfunktion som inte enbart presenteras i början på terminen.

AHU har lagt märke till att studentgrupperna blivit mer disciplinärt heterogena eftersom studenterna rör sig mer mellan ämnen och lärosäten, vilket skapar specifika utmaningar. Lärarna blir lätt hemmablinda och kan ha svårt att se den egna akademiska kulturen. Det finns skillnader mellan olika humanistiska ämnen och lärare har ett ansvar att ha en förståelse för skillnaderna som studenterna måste navigera i när de byter kontext. Det finns en vana att teoretisera kring kunskapsproduktion, men kompetenserna kring hur man rent konkret förhåller sig till studenter från olika miljöer kan utvecklas. Att diskutera tekniker och verktyg för att främja en inkluderande undervisningsmiljö kan bidra till förbättring.

Litteracitet är ett brett begrepp, men det är viktigt att "text" fortfarande står i fokus. Servicen har blivit sämre på UB under pandemin, och det är viktigt att begränsningen i tillgängligheten till arkiv och originaltexter inte blir permanent. Digitala miljöer och sökverktyg kan inte ersätta allt.

Kritiskt perspektiv på arbetet för anpassningen till de akademiska koderna och kulturerna lyftes även fram, det finns akademiska koder som är negativa och traditioner som exkluderar. Koder har med makt att göra. Första steget är att identifiera implicita koder och traditioner för att sedan arbeta vidare med dessa. Det kan bli spännande att titta på den egna verksamheten med nya perspektiv.

STYRKOR, SVAGHETER OCH MÖJLIGHETER I FORTSATT ARBETE MED INTERKULTURELL KOMPETENS OCH INTERNATIONALISERING PÅ HEMMAPLAN

Agnes Malmgren, utbildningsledare Kansli HT

Temat för kvalitetsarbetet 2020 var internationalisering på hemmaplan och interkulturell kompetens. Definitionen av interkulturell kompetens som användes var: "effektiv[t] och ändamålsenlig[t] beteende och kommunikation i interkulturella situationer" (Deardorff 2006). Under kvalitetsdialogerna diskuterades hur mobilitet kan främjas och hur studenternas erfarenheter av mobilitet kan tas tillvara i utbildningarna. Språket i kurslitteratur och i undervisningen diskuterades och vilket stöd som behövs i förhållande till det. Akademiska kulturer var ett annat tema i dialogerna och hur de normer och värderingar som präglar den specifika akademiska kontexten kan synliggöras. Interkulturell kompetens och möten i lärosalen stod också i centrum för dialogerna. Att balansera mellan att tillvarata erfarenheter genom att skapa öppna samtal där studenterna kan dela med sig, och att inte reducera studenterna till representanter för en viss grupp, diskuterades. Under året som gått har olika uppföljningsinsatser arrangerats för att arbeta vidare med frågorna och dela erfarenheter. Internatet och workshopen om studenters känsla av tillhörighet syftade till att bidra med inspiration, kunskap och kompetens som kan användas i fortsatt arbete med temat.

En kakburk med inspiration och goda exempel

En inspirationsbank har tagits fram som ska fungera som en anslagstavla för att sprida exempel på goda pedagogiska praktiker kopplat till interkulturell kompetens. Inspirationsbanken kan ses som en godis- eller kakburk full med goda tips. Hur inspirationsbanken ska tillgängliggöras och spridas är inte bestämt men det ska diskuteras i studierektorsnätverket till hösten.

Diskussion om styrkor, svagheter och möjligheter i det fortsatta arbetet

En diskussion fördes i mindre grupper om styrkor och svagheter i det fortsatta arbetet på området och vilka möjligheter arbetet medför för studenter, lärare och annan personal.

Vikten att öka den interkulturella kompetensen i lärarlagen lyftes fram. En väg kan vara att intervjua nyanställda och på så vis få syn på vad som är specifikt för det egna ämnet/disciplinen. Att få syn på implicita förväntningar och normer med en blick utifrån gör att man kan arbeta vidare med frågorna, det är en form av kompetensutveckling.

Det kan vara värdefullt att tänka på kursplanen som utgångspunkt för att inte börja från början med att ta in interkulturella perspektiv. Perspektiven kan inkluderas i den pedagogiska processen och integreras där det passar, vilket inte nödvändigtvis är på alla kurser och alla moment.

Språkfrågan lyftes fram och att en för låg nivå av engelska bland studenter är en utmaning på vissa håll samt att stödet för skrivande på engelska är viktigt. Ämnet engelska håller på att utveckla en resurs på Canvas för masterstudenter som skriver på engelska och som ska ge stöd för både studenter och handledare och förhoppningsvis kan vara på plats till hösten 2021.

Ett sätt att föra in interkulturella aspekter är att i vissa kursmoment skapa kontakt med kurser på lärosäten i utlandet, vilket har underlättats i och med den digitala utvecklingen

Att reflektera över undervisningen och inte hemfalla åt att ensidigt lyfta västerländska exempel och litteratur kan vara ett sätt att arbeta med frågorna. På institutionen för kulturvetenskaper planerar de

att arrangera ett seminarium om inkluderande pedagogik som kommer att behandla temat.

Information om internationella möjligheter kan tillgängliggöras på den modul som ska tas fram i Canvas, vilket också kan bidra till att ge likvärdig tillgång till de stödverksamheter som finns tillgängliga.

Oavsett om studentgruppen är homogen eller heterogen gynnas alla studenter av god pedagogik och de tillvägagångsätt och utvecklingsinsatser som lyfts fram inom ramen för temat gagnar hela studentgruppen.

Dag 2

KVALITETSARBETE PÅ HT-FAKULTETERNA 2021 OCH FRAMÅT

KVALITETSARBETET FRAMÖVER

Agnes Malmgren, utbildningsledare Kansli HT

Under 2022 sätts arbetet med **programkonferenser för masterprogrammen** inom ramen för kvalitetsarbetet på HT. Sex program medverkar under året och kommer att diskutera sina utbildningar med externa kritiska vänner. **Kvalitetsdialogerna pausas under 2022** för att ge utrymme åt att genomföra de gemensamma utvecklingsinsatser som årets dialoger resulterat i och ge institutionerna möjlighet att arbeta internt med de teman som hittills genomförts. Det innebär att de teman som enligt sexårscykeln skulle tas upp 2022 (utbildningens relevans) och 2023 (perspektiv i utbildningen) skjuts fram ett år, men att samtliga föreskrivna kvalitetskriterier kommer att följas upp. Uppföljningen av kvalitetssystemet som skulle äga rum under 2024 kommer inte att genomföras som ett eget hel-årstema. Däremot kommer en utvärdering att genomföras för att ge institutionerna möjlighet att lämna synpunkter på kvalitetssystemet.

Under året genomförs också en **mittvägsreflektion i enkätform** där institutionerna får resonera kring de teman och kvalitetsdialoger som hittills har genomförts, samt lämna synpunkter på fakulteternas system. Svaren sammanställs och presenteras för studierektorerna under 2022 då hälften av sexårscykeln för HT-fakulteternas kvalitetssystem genomförts.

Den universitetsgemensamma Studieverkstaden står inför en omorganisering. Med anledning av det skickas en enkät ut från Kansli HT till ämnesansvariga och motsvarande för att kartlägga behov och resurser kopplade till stöd i akademiskt skrivande. Syftet är att inventera de resurser som i nuläget finns på HT och de behov som förväntas uppstå vid en nedskärning av Studieverkstaden.

UPPFÖLJNING AV KVALITETSDIALOGER 2021 MED TEMA LÄRANDEMILJÖER

Agnes Malmgren, utbildningsledare Kansli HT

Inför årets kvalitetsdialoger ombads institutionerna att beskriva sina lärandemiljöer utifrån en strukturell nivå (kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling på institutionerna) och utifrån den utbildningsnära verksamheten på program- och ämnesnivå. På grund av den ansträngda arbetssituationen till följd av pandemin gjordes den första uppsättningen frågor frivillig. Den strukturella nivån beskrevs ändå i hälften av underlagen och diskuterades på majoriteten av dialogerna.

Begreppet lärandemiljö användes som samlande beteckning för de pedagogiska, sociala, rumsliga och virtuella sammanhang som studenter, lärare och annan personal ingår i och medskapar. I rapporten från kvalitetsdialogerna beskrivs tematiken i dialoger och underlag och förslag på utvecklingsinsatser listas. Studierektorerna fick ta del av rapporten inför internatet, den har skickats till grundutbildningsnämnden för kommentarer och ska fastställas i fakultetsstyrelsens arbetsutskott i september. Rapportens övergripande resultat presenterades och diskuterades på internatet.

Huvudsakliga "fynd" från kvalitetsdialogerna

Ett axplock ur de föreslagna uppföljningsinsatserna

I rapporten föreslås en rad uppföljningsinsatser kopplat till tematiken, bland annat:

- En digital inspirationsbank ("kakburk") med exempel på goda praktiker och reflektioner från ämnens arbete med att främja den sociala interaktionen i utbildningarna.
- En översyn över de ekonomiska och organisatoriska villkor som påverkar omfattningen på den lärarledda tiden inom HT:s ämnen, med hänsyn till såväl interna (t.ex. kursgivning) som externa (t.ex. resursfördelningen mellan LU:s fakulteter) faktorer, ska tas fram och ligga till grund för en diskussion i studierektorsnätverket.
- Utbildningsledare och husprefekt ska starta en strategisk arbetsgrupp om fysiska lärandemiljöer med syfte att diskutera och göra prioriteringar utifrån de synpunkter och förslag som framfördes i underlagen till kvalitetsdialogerna. Lärar- och studentrepresentation ska finnas i gruppen.
- En modul i Canvas för information om bland annat studievägledningen och biblioteket.
- Utbildningsledare och prodekan ska anordna en workshop tillsammans med biblioteket och ett par utbildningar som erbjuder välintegrerad biblioteksundervisning till sina studenter för att sprida goda exempel.
- Studievägledarnätverket ska ta fram förslag på hur man gemensamt kan verka för att öka tillgängligheten för studenter på fristående kurser, distans- och halvfartskurser samt för internationella studenter.

Diskussion och kommentarer

Rapporten och resultaten som presenterades fick positiva kommentarer, det konstaterades att den väl speglar det som lyfts under dialogerna och det som diskuterats inom ämnena. Det poängterades att åtgärder redan vidtagits på institutionsnivå utifrån årets dialoger, bland annat att några institutioner sett över timtilldelningen och ökat den lärarledda tiden på avancerad nivå. Gruppen ställde sig även positiv till pausen av systemet för att kunna arbeta med de åtgärder och utvecklingsinsatser som är aktuella. Att på olika sätt få ta del av goda praktiker och dela erfarenheter mellan olika miljöer välkomnas. Årets

mittvägsreflektion uppskattas och det finns en vilja att diskutera för- och nackdelar med det kvalitets-system som finns vid fakulteterna idag.

En diskussion fördes kring de fysiska lärandemiljöerna och förslaget om en strategisk grupp med hus-prefekten uppmuntrades. Det finns en vilja bland många ämnen att skapa platser som kan fungera som "hemmiljö" för ett ämne eller en grupp av ämnen för att bidra till inspiration och en känsla av samhörighet. Att diskutera om det är möjligt att genomföra i någon form, med utgångspunkt i de lokaler och begräsningar som finns, upplevs som positivt. Att diskutera bristen på studieplatser och att många studenter från andra håll söker sig till LUX och SOL lyftes även fram. Nya lokaler för hybridundervisning har skapats på SOL och en rundvandring för att lära känna lokalerna skulle vara värdefullt.

Diskrepansen mellan lärarledd tid och studentnärvaro diskuterades även. Lärarna upplever att studenterna framför allt närvarar på obligatoriska moment och att de erbjuds ett stort utbud av lärarledd tid som få väljer att delta i. Kåren menar att tomma scheman sänder en signal som gör att studenter begränsar sitt deltagande. Att SI-verksamheten är underutnyttjad diskuterades och under kommande läsår ska en ny rutin med SI under en mittimme testas på några ämnen i ett försök att öka närvaron.

Drömmar om vad lärarna skulle vilja göra för att utveckla lärandemiljöerna om de hade obegränsade möjligheter lyftes också. Ökad lärartäthet, mindre grupper, ökat antal uppgifter, mer individuellt anpassad pedagogik och utveckling av hybridundervisning var några saker som man skulle vilja utveckla när det gäller lärandemiljön.

HUMANISTISK KUNSKAP OCH KOMPETENS: EN RAPPORT OM ALUMNERS NYTTA AV STUDIER I HUMANIORA OCH TEOLOGI

Isak Hammar, projektledare och rapportförfattare

Deltagarna hade fått ta del av rapporten både i digitalt och tryckt format inför internatet och innehåll och slutsatser presenterades kortfattat. Rapporten baseras på en alumnundersökning som genomfördes 2019 med Lunds universitets humaniora- och teologistudenter. I rapporten redovisas vad alumnerna uppfattar som värdet med studierna samt vilka erfarenheter de har av studiernas relevans och gångbarhet på arbetsmarknaden. Analysen av enkät- och intervju svar placeras också i en större kontext om humanioras roll i samhället.

Urvalet av studenter gjordes via Ladok och inkluderade individer med godkänt betyg i institutionernas grundkurser eller som tagit kandidat-, magister- eller masterexamen från HT-fakulteterna mellan 2008 och 2017. Urvalet speglar bredden inom utbildningsområdet, variationen i studenternas mål och motiv, inkluderar grupper som läst mycket respektive lite humaniora och spänner mellan professionsutbildningar och fristående kurser.

Majoriteten av respondenterna uppger att de är nöjda med sina studier och finner de kunskaper och färdigheter de fått med sig användbara på arbetsmarknaden och i privatlivet. Både kvantitativa och kvalitativa resultat kan betraktas som positiva och kan kontrasteras mot en schablonmässig syn på den svaga kopplingen mellan humanistiska studier och arbetsmarknaden.

Rapporten kommer fram till att för att göra utbildningsområdet humaniora och teologi rättvisa måste fokus läggas på dess yrkesförberedande potential så väl som dess vidare roll för individ och samhälle. Den variationsrikedom som är utmärkande för humaniora är en styrka som måste tas i beaktande när man utvärderar värdet av humanistiska utbildningar. I rapporten konstateras att humanister tränas i en bred repertoar av förmågor som efterfrågas på arbetsmarknaden. Enkätens resultat bekräftar att humanistiska studier har goda förutsättningar att skapa beredskap för en föränderlig arbetsmarknad.

Det finns även utmaningar att fånga upp. Bland annat är samhällets och arbetsgivares kunskap om humaniora och värdet av humanistiska utbildningar låg. Frågan är vad som krävs för att ge humanister bättre konkurrensmöjligheter på arbetsmarknaden. Skapandet av en humanistisk yrkesidentitet och att ge studenterna verktyg för att formulera värdet av sin utbildning för potentiella arbetsgivare kan vara vägar framåt. Samtalet om humaniora har länge varit negativt konnoterat – men det har förändrats under det senaste decenniet.

Gruppdiskussioner

I mindre grupper diskuterades hur rapportens resultat förhåller sig till erfarenheterna inom respektive ämne. Dessutom diskuterades hur humanistiska kunskaper och kompetenser artikuleras bland kollegor och studenter och om rapporten eller dess resultat kan användas i undervisning eller studievägledning för att bidra till en ökad medvetenhet hos studenterna om studiernas värde.

Kommentarer som framkom i diskussionen:

- För- och nackdelar med fokuseringen på generella kompetenser lyftes. Leder en utbildning vid HT till mer generella kompetenser än utbildningar vid andra fakulteter?

- Det är genom den partikulära ämneskunskapen som vi når de generella kompetenserna. Hur mycket fokus ska läggas på identiteten som humanist? Vår uppgift i utbildningarna är ju att koppla ihop idén om humaniora med våra ämnen. Vi får förhålla oss till den dualismen, fokus på både sakkunskapen/ämnesidentiteten och det generella.
- Viktigt att se att utbildningarnas funktion inte enbart är att förse arbetsmarknaden med kompetens utan att på en samhällsnivå bidra till upprätthållandet och utvecklingen av demokrati. Studenterna ska få verktyg att föreställa sig ett mer rättvist samhälle, förstå olikheter och hantera olika känslor. Enkäten fångar upp det i frågor om nyttan av studierna i samhällsdebatten och privatlivet.
- Att vara humanist är kanske viktigare för lärarna än för studenterna, det är sällan de talar om sig själva i dessa termer. Rapporten fångar upp det faktum att vissa har en stark humanistisk identitet, andra inte, vissa ämnen har starkare ämnesidentiteter än andra. Det handlar egentligen om att formulera och förstå vad man lär sig i varje utbildning.
- Det finns studievägledare som vittnar om att det finns utbildningar som inte är yrkesförberedande där man inte ger studenterna en bild av vad de kan använda utbildningen till i yrkeslivet. De som läser av lust till bildning får vad de vill ha, men om studenter läser en utbildning på flera år av lust och tar examen utan att ha någon aning om vad de kan bli, då har man inte lyckats hantera frågan under utbildningen.
- Viktigt att inte glömma att vi inom humaniora har många yrkesutbildningar och program som har tydliga vägar till yrken. Kanske kan andra utbildningar och fristående kurser inspireras och dra lärdomar från dessa om hur man skapar kopplingen till arbetsmarknaden och en yrkesroll?
- Inom ett program kan det vara lättare att synliggöra kopplingen till arbetsmarknaden än på fristående kurser, även om vägen till ett yrke inte är självklar, inom språkkonsultprogrammet finns goda exempel.
- På institutionen för kulturvetenskaper har man satt det i system att tillfråga studenter som avslutar sina studier på fristående kurser om man kan spara deras kontaktuppgifter för att kunna hålla kontakten.
- Att använda sig av alumner som reflekterar en mångfald av vägar ut på arbetsmarknaden är en möjlighet. Inom engelska har man gjort filmer på hemsidan där alumner presenteras. Man vill hitta vägar att nå ut med alumnporträtt till både presumtiva och aktuella studenter.
- Att arbeta i relation till arbetsgivarna som Mattias Fall på arbetslivsforum ibland gör, att uppmärksamma dem på att en humanist ofta kan söka de tjänster som annonseras för samhällsvetare och att det bör förtydligas i utlysningstexterna, är ett konkret exempel.
- Inom ämnet islamologi arrangeras en halvdagsintroduktion där nya studenter får träffa alumner som redan är ute på arbetsmarknaden. Man har även studieuppgifter som har arbetslivsanknytning, där man till exempel får ett fiktivt uppdrag. När det är ett ämne där kopplingen till arbetsmarknaden inte är självklar måste man integrera det i utbildningen. Att få med sig lärarna på tåget är viktigt.
- Inom humaniora diskuteras ofta den disciplinära ämnesidentiteten. Man blir så upptagen med att förhandla och problematisera den akademiska disciplinen och identiteten att man inte fokuserar på yrkesidentiteten. Därför blir alumnerna en viktig ingång som kan synliggöra vägar in på arbetsmarknaden och kan få igång diskussionen hos lärare och studenter.

AVSLUTNING

Efter diskussionen var det dags att runda av tvådagarsinternatet. En gemensam komponent i båda dagarna var studenternas målbild med utbildningen. I presentationen av arbetet med Early Alert-projektet i Malmö framkom att om studenter inte har en målbild eller vet vad studierna leder till kan det bidra till avhopp. Under diskussionen om kvalitetsarbetet diskuterades den lärarledda tiden och studentnär-

varo, skillnaden mellan programstudenter och studenter på fristående kurser och att målbilden kan bli otydligare på fristående kurser. Målbilden kopplar tydligt till identiteten hos studenterna i ämnet och senare som alumner, och aktualiserar frågan om *vem* man vill bli istället för *vad* man vill bli. Att inom lärarlagen diskutera vilka målbilder man har, vad man vill att studenterna ska göra under sina studier och ta med sig efteråt, är en början.

Avslutningsvis tackades alla deltagare för medverkan på internatet men också för de extraordinära insatserna under året då så många bidragit till verksamheten och med en lösningsfokuserad och konstruktiv inställning bidragit till att upprätthålla och utveckla kvaliteten trots fortsatt pandemi och restriktioner. Stort tack till alla!

Känsla av tillhörighet

EN WORKSHOP OM MÖJLIGHETER OCH UTMANINGAR MED UNDERVISNING I HETEROGENA STUDENTGRUPPER
EVA DAVIDSSON
MALMÖ UNIVERSITET

Idag

Presentera Early Alert

- Känsla av tillhörighet
- Resultat från studien

Undervisning i heterogena studentgrupper

- Internationella studenter
- Litteracitet och akademisk litteracitet
- Tre dimensioner av anpassning

Summering

Bakgrund till Early Alert

Det är ett krav enligt högskolelagen att arbeta för breddad rekrytering.

Med breddad rekrytering avses inte bara att öka antalet sökanden till högre utbildning utan även påbörja och avsluta utbildningen (Utbildningsdepartementet, 2017).

Cirka en tredjedel av studenterna vid svenska lärosäten lämnar sina studier utan att ta examen, räknat tre år efter det att utbildningen avslutats (Kahlrot, 2019).

Early Alert initierades av Dorota Goma och 2018 deltog Eva Davidsson och Niclas Andersson vid Centrum för akademiskt lärarskap i rapportskrivandet.

Bakomliggande orsaker

Generella orsaker

- Faktorer som är tydliga i förhållande till all högre utbildning generellt.

Lokala orsaker

- Eftersom studentpopulationen ser olika ut på de olika lärosätena blir det viktigt att också studera studentframgång och orsaker till avhopp också lokalt.

Generella orsaker

Tidiga avhopp relaterat till bakgrundsfaktorer, baserat på UKÄ-rapporten *Tidiga avhopp från högskolan - Analyser av genomströmning på de tio största yrkesexamensprogrammen*

- Kön
- Ålder
- Utländsk bakgrund
- Låga gymnasiebetyg
- Akademisk bakgrund

Generella orsaker

Tidiga avhopp relaterat till andra faktorer:

- Förväntningar på utbildningen
- Målbild
- Bristande kvalitet
- Trivsel

Studieframgång ökar med möjligheter att få en uppfattning om vad man kan jobba med efter utbildningen samt med tillgängliga aktiviteter för att underlätta övergången mellan studier och arbetsliv (tex UKÄ, 2016).

Generella orsaker

Känslan av tillhörighet "a sense of belonging or feeling of connectedness, that one is important or matters to others" (Stebbleton mfl, 2014).

- Stöttande och välkomnande miljö
- Studentengagemang

Samhällsrelevant innehåll i kurserna.

Känslan av tillhörighet påverkas av

- akademisk bakgrund
- Om du har familj
- Om du studerar deltid eller på distans
- Lönearbetar i hög utsträckning

(Zepke and Leach, 2010)

Early Alert-studien - Syfte

Syftet med studien är uppmärksamma studenter med bristande studieresultat samt skapa en djupare förståelse för bakomliggande orsaker till de bristande studieresultaten. Syftet är vidare att ta fram förslag till insatser och åtgärder.

Identifiera studenter som inte tagit några poäng fram till den 1 december den terminen de startat sin utbildning.

Antalet förstaårsstudenter ht-18: 3375 st, varav 307 läste fristående kurser (inskrivna på minst 30hp). Bland studenterna fanns 548 st som utgjorde målgruppen för Early Alert. 74 av dessa läste fristående kurser.

Program och kurser som inte haft examination ingår ej i studien.

Mejl till alla om tillgängliga stödresurser

Uppföljning med telefonintervju. 271 studenter deltog i telefonintervjun.

Resultat

Fakultet	Antal nybörjare	Inga resultat	Endast Underkänt	Early Alert
Hälsa och samhälle	458	54	95	149
Kultur och samhälle	1208	105	67	172
Lärande och samhälle	1117	139	50	189
Odontologiska fakulteten	113	3	4	7
Teknik och samhälle	479	18	13	31
Totalt	3375	319	229	548

Resultat - telefonintervju

271 studenter deltog i telefonintervjun. Det är därmed ett bortfall på 48%.

Tre upprinningsförsök

18 dec- 31 januari

192 av dem som deltog i telefonintervjun hade sett mejlet och av dessa hade 166 läst det. Av de studenter som hade sett och läst mejlet hade 56 varit i kontakt med någon på universitetet med anledning av mejlet.

Resultat - telefonintervju

Vid telefonintervjun sade 68 studenter att de skulle vilja komma i kontakt med sin studievägledare. Ytterligare 36 sa att de kanske skulle vilja det. Det ger totalt en förmedling av kontakt mellan 160 studenter och någon på universitetet.

Resultat – studenters erfarenheter

En övervägande majoritet av studenterna ställer sig mycket positiva till undersökningen och sättet att uppmärksamma deras problematiska situation på!

"Jag läste igenom mejlet jag fick i december och har mejlat svar på frågor om hur det går med mina studier. Jag kontaktade ansvarig på programmet och vet precis hur jag ska göra. Jag är nöjd med mina studier och kommer att fortsätta."

"Det stärkte mig att du sa att det finns stöd, ska kontakta Studentcentrum för att få råd med studieteknik och om de kan ge mig tips för att underlätta för mig på andra sätt."

Resultat – studenters erfarenheter

Tidiga avhopp påverkar andra studenter

"Tråkigt att så många hoppat av, de gick inte ens klart första månaden. Känns onödigt att fylla med folk som inte är säkra."

"Jag har hoppat av flera program och kurser, inte van vid detta tempot. Kraven är höga, vill så gärna klara detta och sätter press på mig, allt blir bara förvirrande. Jag hamnar efter hela tiden och det är så jobbigt [...] Nej jag har aldrig sökt någon vägledare inför programmen eller när jag hoppat av."

Tidiga avhopp kan relateras till övergången mellan gymnasiet och högre utbildning och resultaten tyder på ett stort behov av generell akademisk introduktion.

- Systemstöd, canvas
- Akademiskt skrivande och studieteknik
- Känslan av tillhörighet / psykosocial studiemiljö
- Stress
- Externa faktorer

Systemstöd

Resultatet visar på blandade erfarenheter från Canvas

"Canvas är bra för där lägger lärarna upp all information. Hjälper mycket med att se PPI efterhand."

"Alltså, canvas har inte riktigt funkat heller. Och det har varit skitjobbigt för vi scannar in alla våra grejer. Och så lämnar man in flera gånger och så försvinner det och så..."

Akademiskt skrivande och studieteknik

"De känns mycket så att de (lärare, reds anm.) förväntar sig att du har koll på hur man ska läsa från start. Men ni kan ju inte läsa allt! Näää, hur ska vi läsa då? Men ni får ju läsa smart! Hur läser man smart då? Men det vågar man ju inte fråga eller så får man ingen förklaring. Det är också svårt att ställa frågor när du inte vet vilka du ska ställa. Det har inte alls känts bra någonstans."

"Jag kommer direkt från gymnasiet och trodde det skulle vara lättare men strängare, så är det tvärtom. Det är svårare men inte alls några regler."

"Man är inte van att det är femtio personer i klassen och jag måste prata ut inför alla om vad jag tycker och känner. Att man kanske få en stund med läraren själv att fråga det man vill och det man upplever. Att det inte blir att man är en i mängden, liksom."

"Väldigt tufft på grund av att jag kommer från annat land. Jag har inte liknande studieteknik från mitt hemland. I Sverige har ni så mycket diskussioner mellan studenter, det är nytt för mig och gör det väldigt tufft."

Känsla av tillhörighet

"Tur att vi har varandra så man kan fråga en kursare. Visst, vi är vuxna men man behöver liksom stöd"

"Lärare är så mycket involverade i att klassen ska fungera och jobbar med gruppdynamiken, det var väldigt mycket med samövningar och alla fick ta del i processen att komma framåt inom ramarna för utbildningen."

"Jag kände mig inte hemma. Man fick inte tillräckligt med stöd; första veckan hade jag ingen aning om vad jag skulle göra. Man fick försöka fråga folk man aldrig hade träffat innan; det var svårt. Jag är arton år, det ska inte vara så svårt som det var. Jag hade läst alla mejl med information och så innan men jag kan inte säga exakt vad jag önskar att de hade gett mer information om. Jag gick kvar i två månader men har nu hoppat av. Jag har anmält till CSN men ska anmäla till er nu också."

Känsla av tillhörighet – Relation till lärarna

"Kursledarna är underbara, de är så välkomnande och brinner för sitt ämne så det är svårt att inte bli lika pepp."

"Lärarna är nästan nedvärderande, de bara ser det dåliga vid labb, ingen glädje, tråkigt, inte alls som jag förväntat mig, kalltråkig stämning. Det är för mycket! Jag känner mig så dålig, mitt självförtroende är i botten nu. Jag vill ha lite mer glädje!"

Stress

Ett flertal studenter i undersökningen upplever stress kopplad till högt arbetstempo, många parallella examinationer, bristande kunskaper, försenad betygsrapportering, avsaknad av kontroll över den egna studiesituationen, samt en hos både studenter och lärare avsaknad av kunskap om användningen av digitala systemstöd.

Externa faktorer

Studenter som har jobb vid sidan om

"Jag jobbar, får se här. Alltså från början jobbade jag mycket, men sen drog jag ner det till deltid, från fem till nio. Jag känner ändå att det påverkade, för man tappar orken. Det var som att välja, och på jobbet hade man skyldigheter. Medan lektionerna är mer frivilliga, så det blev lätt att skjuta upp på det."

Felval

"Finns inget som hade kunnat påverka mig till att inte hoppa av. Tyckte om lärare och föreläsningar, det finns inget jag kan anmärka på. Det var bara inte rätt för mig."

Slutsatser

Positiv feedback att ta kontakt med studenterna i riskzonen

Ett stort antal förmedlingar av kontakter till stödfunktioner

Resultaten indikerar svag eller bristande akademisk integration hos de studenter med bristande studieresultat

Resultaten visar på behovet av att synliggöra stödfunktionerna ännu mer och inte bara i introduktionsveckan

Många av studenterna i Early Alert upplever en låg känsla av tillhörighet

Framtida möjligheter

Stärka den akademiska integrationen ännu mer

Synliggöra stödfunktionerna

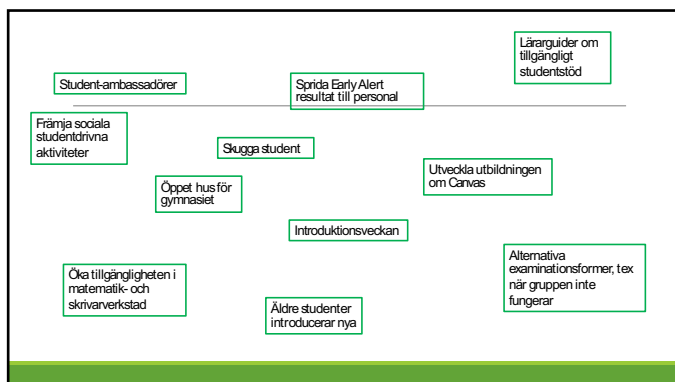
Öka känslan av tillhörighet

Studera studieframgång

Studera studentpopulation och genomströmning

Studera avhopp i förhållande till kvinno- och mansdominerande utbildningar

Tydliggöra vad utbildningarna kan leda till efter examen, målbild

Early Alert 2020

Något fler studenter, men ingen drastisk ökning

Studieupplevelsen är starkt påverkad av pandemin

Fler upplever ökad stress

Men också ökad flexibilitet, minskad pendling, mer digitalt material

Bikupa (inkl paus)

Vilka av resultaten skulle vara relevanta för er verksamhet?

På vilka sätt kan känslan av tillhörighet stärkas i relation till er verksamhet?

Undervisning i heterogena studentgrupper

Att förvärva akademisk litteracitet

Att anpassa sig till den akademiska kulturen

Bakgrund: Studenter i högre utbildning

Nationellt sett har 27% av den svenska befolkningen utländsk bakgrund (född utrikes eller med två utrikesfödda föräldrar). 38,6% av studenter i högre utbildning har minst en förälder med längre eftergymnasial utbildning tre år eller mer.

Vid Mau har 36% av studenterna utländsk bakgrund. 2017/18 hade 34,1% av studenterna minst en förälder med en eftergymnasial utbildning, tre år eller mer. Stor snedrekrytering med avseende på kön. 71% av studenterna kommer ifrån regionen.

Literacy – Litteracitet

Kunskaper kring att läsa och skriva

Relaterat till en kontext

Olika "typer" av literacy

- Scientific literacy
- Digital literacy
- Mathematical literacy
- Media literacy
- Financial literacy
- Academic literacy

Literacy – Litteracitet

Viktigt är läsförståelse, alltså att utveckla sin förmåga att läsa, förstå ord och därigenom öka sina kunskaper för den aktuella kontexten.

Att delta i den aktuella praktiken

Förutsättningar för exempelvis kritisk analys eller att tolka resultat

Akademisk litteracitet /Academic literacy

Förståelse för hur akademien "fungerar"

Nära relaterat till att läsa och skriva om det aktuella ämnesområdet

Ofta implicita kunskaper som också förmedlas implicit

En akademisk litteracitet blir avgörande för att få en djupare förståelse både för hur "universitetsstudier går till" men också för det akademiska ämnesområdet som studenten läser.

Akademisk litteracitet

Sättet att läsa och skriva på universitetet skiljer sig ofta mycket ifrån det studenterna är vana från gymnasiet. De flesta klarar den förändringen utan alltför stora problem.

Många studenter tycker det är positivt med stöd i akademisk läsning och akademiskt skrivande.

Att förvärva akademisk litteracitet tycks vara svårare om studenten har låga förkunskaper från gymnasiet (e.g. Schalkwyk, Bitzer & van der Walt, 2009).

'Academic literacy' is far more than academic writing, although the term is often used with reference to writing only. I understand academic literacy as the ability to communicate competently in an academic discourse community; this encompasses reading, evaluating information, as well as presenting, debating and creating knowledge through both speaking and writing. These capabilities require knowledge of the community's epistemology, of the genres through which the community interacts, and of the conventions that regulate these interactions.

Wingate, U. (2018). Academic literacy across the curriculum: Towards a collaborative instructional approach. *Language Teaching*, 51(3), 349-364.

Ecochard och Fotheringham (2017) använder begreppet *adaption to higher education culture*

- Till landets kultur
- Kulturen bland internationella studenter
- Olika ämneskulturer
- Riskerar skapa "acculturative stress" då många internationella studenter rör sig mellan flera ämnen (och kanske till och med länder) samt med en hög press att "lyckas".

Ecochard, S., & Fotheringham, J. (2017). International students' unique challenges—Why understanding international transitions to higher education matters. *Journal of Perspectives in Applied Academic Practice*, 5(2), 100-108.

Figure 4: Dimensions of international students' adjustment

Bikupa

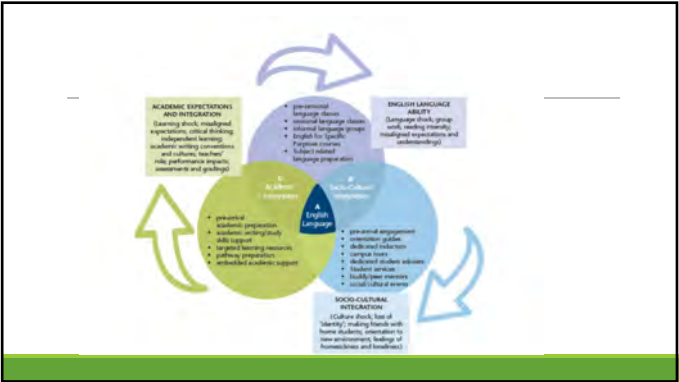
Vilka möjligheter ser du när det gäller undervisning i heterogena studentgrupper?

Vilka svårigheter har du identifierat?

På vilka sätt skulle akademisk litteracitet och akademisk anpassning kunna stötta undervisningen i heterogena studentgrupper? Förslag på aktiviteter för att stärka akademisk litteracitet och anpassning i din verksamhet?

Bikupa

Fundera ut en lyckad och en mindre lyckad situation som berott på kulturella hinder? Varför var situationen lyckad och vad gjorde du då? Hur löste du den mindre lyckade?

KORT OM INTER- NATIONALISERING OCH INTERKULTURELL KOMPETENS

- "Den avskilda processen att integrera en internationell, interkulturell eller global dimension i syftet, innehållet och tillhandahållandet av eftergymnasial utbildning, för att öka kvaliteten i utbildning och forskning för alla studenter och anställda och för att meningsfullt bidra till samhället"

(LLU's handlingsplan för internationalisering från Hans de Wit, Fiona Hunter, Laura Howard, Eva Egeus-Pohls (2015): Internationalisation of higher education. Directorate-General for internal policies, Policy department B: Structural and cohesion policies, Culture and education, European Union, s. 29)

- Interkulturell kompetens - "effektiv[t] och ändamålsenlig[t] beteende och kommunikation i interkulturella situationer" (Deardorff 2006).
- Exempel på uttryck för interkulturell kompetens: ett respektfullt, öppet och nyfiker förhållningsätt, kulturell självmedvetenhet, kunskap och förståelse för andras världsuppfattningar.

(Deardorff, D. K. (2006) Identification and Assessment of Intercultural Competence as a Student Outcome of Internationalization. *Journal of Studies in International Education*, 1, 241–266), citerad och refererad i SOU:3, s. 66)

TEMAN I KVALITETSDIALOGERNA 2020:

Mobilitet

Språket i kurslitteraturen och undervisningen

Akademiska kulturer

Interkulturell kompetens och interkulturella möten i lärosalen

UPPFÖLJNINGSAKTIVITETER EFTER DIALOGERNA

- Workshop för studievägledare och koordinators om hur vi som verksamhet kan ta tillvara studenternas erfarenheter av mobilitet, februari 2021.
- Workshop för masterkoordinators om akademiska kulturer, maj 2021.
- Inspirationsbank med reflektioner och goda exempel från utbildningarnas arbete med interkulturell kompetens. <https://padlet.com/agnessmalmeren/75mrvb5ism28y2nj>
- Eva Davidssons workshop om möjligheter och utmaningar med undervisning i heterogena studentgrupper.
- Slutsamtal: hur håller vi frågorna levande och jobbar vidare med dem i våra ämnen och på fakulteterna?

SSM-ANALYS AV ARBETET FRAMÅT

Utgångspunkt: i dialogerna framkom att vi vill jobba vidare med internationalisering på hemmaplan, samt med att vässa den interkulturella kompetensen bland studenter, lärare och annan personal.

<https://padlet.com/agnessmalmeren/dzkanficedb856v>

Identifiera och diskutera tillsammans vilka **styrkor** och **svagheter** vi bär med oss in i det fortsatta arbetet på detta område och vilka **möjligheter** detta arbete medför för studenter, lärare, annan personal och för HT-fakulteterna.

Om möjligt, utgå både från det/den egna ämnet/institutionen/enheten och från den fakultetsgemensamma nivån i era diskussioner.

Samtal om internationalisering på hemmaplan och interkulturell kompetens

Identifiera och diskutera tillsammans vilka styrkor och svagheter vi bär med oss in i det fortsatta arbetet på detta område och vilka möjligheter detta arbete medför för studenter, lärare, annan personal och för HT-fakulteterna.

AGNES MALMGREN 8 JUN 2021 08:05

Styrkor

Vi har många internationella studenter på masternivå!

Vi brukar ha många inbjudna föreläsare från våra målsspråksländer.

Vi är en heterogen grupp BÅDE i lärarkollegiet OCH bland studenterna

Vi har en tradition av relativt stort studentinflytande, vilket vi borde medvetandegöra våra internationella studenter om

Språkämnen tränar interkulturell kompetens och är internationella till sin natur.

Vårt ämne (mänskliga rättigheter) väcker internationella frågor, hög grad praktik/mobilitet.

CIM och dess självreflektion, som skrivs av studenter och läses av studievägledarna

Våra ämnen har ofta en interkulturell prägel och ett interkulturellt innehåll; exempelvis studerar vi (andra) kulturer.

Vi har en bra studievägledare som har bra fokus på internationaliseringsfrågor. det är ett bra stöd för oss övriga.

Café multilingua där man kan få möta många olika personer och öva språk på hemmaplan

Svagheter

Nivån på studenternas engelska är väldigt låg ibland

Heterogen grupp på kandidatnivå

Svenskt kursutbud

många studenter verkar vara trötta på utbytesstudenter eftersom man inte vill "investera" tid för att lära känna någon som försvinner om ett halvår.

Cermoniella firanden som hålls på svenska och långt efter man slutat

Låg närvaro vid föreläsningar.

Att vi inte vet vad som ska krävas för arbetet med breddad rekrytering. Att det inte finns en definition av breddad rekrytering

Det saknas en genomgående inkluderande attityd gentemot studentrepresentation

Att universitetet som institution är exkluderande

Lätt att "ta till" västerländska exempel i undervisningen och att kan bli tämligen etnocentriskt. Behov att vara mer normkreativa med litteratur, bilder osv.

Svårt att inkludera internationella studenter till studentrepresentantsposter

Svårt att veta vad internationella tycker och tänker dels om svensk kultur och normer, dels vad de tänker om förhållanden i det egna landet/kulturen om det tas upp - om man t ex kommer från en diktatur eller ett homofobt samhälle...

Att man måste skriva en uppsats på 15p vid utbytesstudier! Då blir det inte så mycket

Att vi tar för givet att studenter vet samma saker om LU och akademisk verksamhet som vi själva.

Inkludering av övrig personal när det gäller att tala olika språk

Att det inom program blir en skillnad mellan betal- och icke-betalstudenter vad gäller vilja möjligheter de har till att välja fristående kurser osv.

Möjligheter

Kompetensutveckling för lärare

CIM

Det är på gång att skapa en modul i Canvas som ska finnas på alla kurser och alla studenter får tillgång till. Den ska fungera som en ingång till biblioteket, studievägledning, internationella möjligheter, kåren, arbetslivsforum, Campus online och rymma information och länkar vidare till hemsidor. Studenterna går ju inte in på hemsidor i så hög utsträckning utan rör sig framför allt inom sina kurser på canvas.

Erfarenhet från pandemin: bjuda in föreläsare från utländska lärosäten som deltar via zoom

CIM skulle kunna höja närvaron vid föreläsningarna.

Genomföra utbyte (digitalt) mellan studentgrupper tex mellan partneruniversitet, tex för peer respons, men kanske även att diskutera akademiska kärnvärden för att bygga och synliggöra akademisk kompetens (kan vara hur man förhåller sig till källor och information men även andra stora grundläggande värdegrupper)

Skapa plattformar för samtal och möte, tex språkcaféer

Skapa mötesplatser (för lärare, för studenter) där man kan stimulera till samtal kring kulturella möten och interkulturella erfarenheter (vi tänker på den underbara kanelbullebakningen och hur denna tanke kan användas på fler sätt)

Skapa ämnesöverskridande samarbeten som möjliga internationella utbyten och förklara sina kontexter för varandra

Danmark ligger nära! Där kan man förlägga t ex studiebesök

Val av kurslitteratur - öppna upp för olika akademiska traditioner, hur behandlas en ämnen i olika kulturer och länder? Bra att ha seminarium för detta!

Språkcaféet är en livaktig resurs som kanske kan utvecklas än mer?

KVALITETSARBETE PÅ HT-FAKULTETERNA 2021 OCH FRAMÅT

PRESENTATION OCH DISKUSSION PÅ GRUNDUTBILDNINGSPRÄSENTATIONEN 11 JUNI

KVALITETSARBETET FRAMÅT

- År 2022 sätts vi arbetet med programkonferenser. Sex program medverkar och kommer att diskutera sin utbildning med externa kritiska vänner från sex snarlika program.
- Kvalitetsdialogerna pausas 2022 för att ge institutionerna möjlighet att arbeta internt med de teman som hittills genomförts och fakulteterna möjlighet att slutföra tidigare planerade uppföljningsinsatser.
- År 2022 genomförs en **mittvägsreflektion i enkätform** där institutionerna får beskriva och resonera kring de tematiska dialoger som hittills har genomförts, samt lämna synpunkter på fakulteternas system för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling. Svaren sammanställs och presenteras för studierektorer under 2022.

KARTLÄGGNING AV KURSER OCH KURSMOMENT OM AKADEMISKT SKRIVANDE

- Studieverkstaden står inför en omorganisering; HT-fakulteterna har lämnat in ett remissvar gällande detta och måste nu rusta sig för en ev. nedbantning av verksamheten.
- I juni genomför vi en kartläggning av befintliga och planerade insatser för akademiskt skrivande på HT, samt av lärarnas bedömning av studenternas behov av stöd. Kartläggningen blir ett första steg i ett HT-gemensamt arbete med insatser för studenters skrivande.
- Enkäten går ut till er den 14 juni, deadline 24 juni, och vi ber er att skicka ut den till program- och ämnesansvariga omedelbart. Vi kommer även att puffa för den till master- och kandidatkoordinatorer.
- OBS! Vi vet att alla är möjl- och enkättrötta och lovar därför en enkel och snabbbesvarad (den tar 2-5 minuter) undersökning.

KVALITETS- DIALOGERNA 2021

STUDIE-, LÄRANDE- OCH
PEDAGOGISKA MILJÖER

- Vi använde *lärandemiljö* som samlande beteckning för de pedagogiska, sociala, rumsliga och virtuella sammanhang som studenter, lärare och annan personal ingår i och medskapar.
- Institutionerna skulle beskriva sina lärandemiljöer utifrån en **strukturell nivå** (olika aspekter av kvalitetssäkring- och utveckling på institutionerna) och utifrån den **utbildningsnära verksamheten på program- och ämnesnivå**.
- Till följd av den ansträngda arbetssituationen gjordes den första uppsättningen frågor frivillig. Den besvarades i hälften av underlagen.

UPPFÖLJNINGENS DISPOSITION

1. Tematik och underlag
2. Lärandemiljöer på HT-fakulteterna: rapport från kvalitetsdialogerna 2021
 - 2.1. Institutionernas arbete med kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling
 - 2.2. Lärlärodd tid och kontakttid
 - 2.3. Fysiska och virtuella lärandemiljöer
 - 2.4. Den sociala interaktionen i utbildningarna
 - 2.5. Stödverksamheter
 - 2.6. Pandemins inverkan på lärandemiljöerna
3. Avslutande kommentarer

HUVUDSAKLIGA ”FYND” FRÅN DIALOGERNA

Många institutioner jobbar med lärandemiljöutveckling kollegialt, men det finns också institutioner/ämnen som har svårare att upprätthålla ett kollegialt utbyte.

HT:s ämnen erbjuder dynamiska lärandemiljöer, med gott om möjligheter till social interaktion i och utanför lärosalen.

Frågan om lärlärodd tid är relevant för alla institutioner. Det finns en medvetenhet om att resurstilldelningen ligger botten HT:s kontroll, men också ett behov av att lyfta fram konsekvenserna av den.

Dialogerna visar en splittrad bild av de fysiska lärandemiljöerna och ett behov av gemensam översyn av dessa. Bilden av de digitala lärandemiljöerna är förtärlärodd positiv, även om mer kunskaper efterfrågas vad gäller möjligheter i t.ex. Canvas.

HT:s studenter har generellt god tillgång till stödverksamheter. Mer integration av HT-biblioteken i undervisningen är ett utvecklingsområde för de flesta institutionerna.

Studiesociala initiativ och interaktiva moment förekommer mer sällan på fristående kurser, särskilt på distanskurser, än på programmen. Dessa studenter upplever även stödverksamheterna i mindre grad än programstudenterna.

VAD VILL VI JOBBA VIDARE MED?
ETT AXPLOCK UR DE FÖRESLAGNA UPPFÖLJNINGSSATSERNA

Utbildningsledare tar fram en digital inspirationsbank med exempel på goda praktiker och reflektioner från ämnens arbete med att främja den sociala interaktionen i utbildningarna -> Pop-up om dessa exempel på SR-nätverk.

Canvasingång för studievägledningen och biblioteket tas fram.

Prodekan tar initiativ till en översyn över de (interna och externa) ekonomiska och organisatoriska villkoren som påverkar undervisningen på den lärolediga tiden inom HT:s ämnen, samt för en diskussion i studierektorsnätverket om resultatet av denna.

Utbildningsledare och prodekan anordnar en workshop tillsammans med biblioteket och ett par utbildningar som erbjuder välintegrerad biblioteksundervisning till sina studenter.

Utbildningsledare och husprefekt bildar en strategisk arbetsgrupp om fysiska lärandemiljöer med syfte att diskutera och göra prioriteringar utifrån de synpunkter och förslag som framföres i undersögen till kvalitetsdialogerna. Lärar- och studentrepresentation finns i gruppen.

Studievägledsnätverket diskuterar och tar fram förslag på hur man gemensamt kan verka för att öka tillgängligheten för studenter på fristående kurser, distans- och halvårskurser, samt internationella studenter.

DISKUTERA I
SMÅGRUPPER

- Hur ser ni på rapportens slutsatser? Känner ni igen er i den bild som tecknas av lärandemiljöerna? Saknar ni något?
- Hur ser ni på uppföljningsinsatserna, kan de att hjälpa oss att driva arbetet med lärandemiljöer framåt? Saknar ni något?
- Om ni fick drömma fritt och hade tillgång till outsinliga resurser, hur skulle ni då föreslå att vi jobbar vidare med lärandemiljöer på HT?

<https://radlet.com/agnesmalmgren/7b843wda22ocmrj>

Humanistisk kunskap och kompetens: en rapport om alumnens nytta av studier i humaniora och teologi

I korthet:

- Majoriteten uppger att de är nöjda med sina studier och finner de kunskaper och färdigheter de lärt sig användbara på arbetsmarknaden och i privatlivet.
- Både kvantitativa och kvalitativa resultat kan betraktas som positiva och kan kontrasteras mot en schablonmässig syn på den svaga kopplingen mellan humanistiska studier och arbetsmarknad.

Ett ensidigt betonande av antingen arbetsmarknaden eller individens utveckling riskerar att ge en missvisande bild av humanioras betydelse för samhället i stort.

UNIVERSITET OCH HÖGSKOLOR spelar och kommer att spela en viktig roll för samhällets kompetensförsörjning både nu och i framtiden, men också för individens kunskapsinhämtning och strävan efter bildning och utveckling.

UNIVERSITET OCH HÖGSKOLOR spelar och kommer att spela en viktig roll för samhällets kompetensförsörjning både nu och i framtiden, men också för individens kunskapsinhämtning och strävan efter bildning och utveckling.

UNIVERSITET OCH HÖGSKOLOR spelar och kommer att spela en viktig roll för samhällets kompetensförsörjning både nu och i framtiden, men också för individens kunskapsinhämtning och strävan efter bildning och utveckling.

Enkäten

Urval 2008-2017 ur LADOK:

- Speglar bredden inom utbildningsområdet i stort.
- Variation i studenternas motiv och mål med studierna.
- Varierar när i utbildningskedjan de läst humaniora.
- Stor skillnad i hur mycket humaniora de har läst.
- Spänner mellan professionsutbildningar och fristående kurser.

• *Humaniora är ett brokigt kunskaps- och utbildningsområde.*

• *Utbildningsuppdraget omfattar både arbetsmarknad och individuell utveckling.*

Enkäten

Frågor

- Hur nöjd är man med utbildningen?
- I vilka delar av livet har utbildningen varit till nytta?
- I vilken utsträckning har studierna påverkat möjligheten att få jobb?
- I vilken utsträckning har studierna utvecklat kunskaper/kompetenser?
- Koppling till arbetsmarknad/sysselsättning?

”Jag har sällan någon större konkret nytta av att kunna grekiska utanför akademien (förutom att det är kul), men studierna har gjort mig klokare, mer bildad och gett mig värdefulla perspektiv på kulturen, samhället och tillvaron, samt tränat upp min analytiska och exekutiva förmåga. Det har jag haft stor nytta av i det mesta jag tagit mig för.”

”Jag har sällan någon större konkret nytta av att kunna grekiska utanför akademien (förutom att det är kul), men studierna har gjort mig klokare, mer bildad och gett mig värdefulla perspektiv på kulturen, samhället och tillvaron, samt tränat upp min analytiska och exekutiva förmåga. Det har jag haft stor nytta av i det mesta jag tagit mig för.”

Rapportens delar

DEL I

- Motiv och mål med studier i humaniora och teologi
- Värdet av studierna ("nöjdhet")
- Nyttan av studierna
- Kunskap och kompetenser
- Arbetsmarknad
- Identitet

• DEL II:

- Lönsamma studier och nyttiga kunskaper – en analys av humanioras potential i samhället

Rapportens delar

DEL I

- Motiv och mål med studier i humaniora och teologi
- Värdet av studierna ("nöjdhet")
- *Nyttan av studierna*
- *Kunskap och kompetenser*
- *Arbetsmarknad*
- Identitet

• DEL II:

- Lönsamma studier och nyttiga kunskaper – en analys av humanioras potential i samhället

Nyttan av studierna

- Nyttan på arbetsmarknaden är centralt, men inte den enda faktorn för hur alumnerna värderar sina studier.
- Respondenter med en kandidat- eller masterexamen anger i hög grad sig uppleva en nytta i arbetslivet.
- Nyttan tolkas brett och få röster/resultat ger uttryck för en dikotomi mellan arbete/bildning.

Tabell 4: Nyttan

Del av livet	Andel alumner (%) som svarat att de haft nytta av sina studier i olika delar av livet			
	Kandidatexamen	Kandidatexamen – ytterligare ämne	Master/magister	Ej examen
Arbetsliv	80	63	83	55
Samhällsdebatten	54	49	43	44
Fritidsaktiviteter	44	41	33	38
Privatliv	75	74	60	76
Ingen nytta	3	8	4	5

Kunskap och kompetens

- Humanister utvecklar i hög grad generiska kompetenser (ex. självständigt arbete, tidsplanering, text- och samhällsanalys, källkritik, informationshantering och presentation).
- Färdigheterna upplevs som användbara i arbetslivet.

Tabell 5: Kompetens

Kompetens	Andel som utvecklat kompetensen i viss, hög eller mycket hög grad (varar hög/mycket hög)	Andel som haft nytta av kompetensen i sitt arbete
Självständigt identifiera, formulera och lösa problem	87 % (88 %)	81 %
Grunderna uppfyller inom givna tidsramar	81 % (83 %)	71 %
Betrakta och reflektera kring samhälls fenomen utifrån olika teoretiska perspektiv	87 % (86 %)	90 %
Göra bedömningar med hänsyn till relevanta, vetenskapliga, samhälls- och etiska aspekter	81 % (87 %)	54 %
Söka och värdera källmaterial	86 % (86 %)	64 %
Göra muntliga presentationer	73 % (87 %)	60 %
Göra skriftliga presentationer	89 % (87 %)	67 %
Överblicka och sammanfatta ett stort textmaterial	90 % (86 %)	64 %

”Kurserna i historia är mycket allmänbildande, vilket är användbart i alla lägen. Dessutom lär man sig källkritik, att resonera och argumentera samt att planera och skriva längre texter. Även att ta fram det viktigaste ur stora textmassor och presentera det på ett överskådligt och tydligt sätt.”

”Kurserna i historia är mycket allmänbildande, vilket är användbart i alla lägen. Dessutom lär man sig källkritik, att resonera och argumentera samt att planera och skriva längre texter. Även att ta fram det viktigaste ur stora textmassor och presentera det på ett överskådligt och tydligt sätt.”

Arbetsmarknad

- Av de respondenter som avslutat sina studier inom humaniora och teologi har nära nio av tio (88 %) haft ett arbete som varat minst sex månader.
- 67,5 % uppger att arbetsuppgifterna under den senaste månaden motsvarar utbildningsnivån.
- 43 % menar att arbetet helt eller till största delen stämmer överens med inriktningen på utbildningen och 29,5 % att den överensstämmer "till viss del".
- 27,6 % anger att arbetet är inom annat område än utbildningen var inriktad mot.
- Ca 75 % anger sig vara "ganska" eller "mycket nöjd" (40 %) med nuvarande sysselsättning.

Arbetsmarknad

- Alumner med kandidat- och masterexamen upplever att studierna gynnsamt påverkat möjligheten att få jobb.
- 40% av masterstudenterna angav att studierna påverkat möjligheten att få jobb i "mycket hög grad".
- Fritextkommentarer och intervjuer vittnar om variation i förhållandet till arbetsmarknad.

Tabell 6: Studiernas påverkan på möjlighet att få jobb

Examen på HT	Svar	Andel som svarat i viss, hög, eller mycket hög grad
Kandidatexamen/-kurs	802	78 %
Kandidat, ytterligare ämnen	486	59 %
Master/magister	462	84 %
Ej examen	606	43 %

(Yrkes)identitet som humanist?

- Personer med stark humanistisk identitet har överlag en starkare koppling till arbetsmarknaden. De upplever större tillfredsställelse med sina arbeten och anser att studierna bättre motsvarar nuvarande anställning än svarsgruppen i stort. Även vad gäller kompetenser och färdigheter uppger gruppen sig utvecklat dessa i större utsträckning.
- "Jag är humanist och jag identifierar mig med att vara en humanist. Alltså, det är väl också för att man alltid måste förklara vad det är man har pluggat, [...], man måste förklara och förtydliga värdet i det."

Bullet points

- För att göra utbildningsområdet rättvisa måste man bejaka såväl dess yrkesförberedande potential som dess vidare roll för individ och samhälle.
- Den variationsrikedom som är utmärkande för humaniora bör betraktas som en styrka men måste tas med i beaktande när man utvärderar värdet av humanistiska utbildningar.
- Humanister tränas i en bred repertoar av förmågor som efterfrågas på arbetsmarknaden.
- Enkätens resultat bekräftar att humanistiska studier har goda förutsättningar att skapa beredskap för en föränderlig arbetsmarknad.
- **Vad krävs för att ge humanister bättre konkurrensmöjligheter på arbetsmarknaden?**

Utmaningar

- Samhällets och arbetsgivares kunskap om humaniora och värdet av humanistiska utbildningar är låg.
- Det saknas en humanistisk yrkesidentitet och humanistisk arbetskraft och kompetens är delvis osynlig.
- Samtalet om humaniora har länge varit negativt konnoterat – *men* har förändrats under senaste decenniet.
- Humaniora missgynnas om breda utbildningar/kunskaper nedvärderas gentemot yrkesutbildningar.

Gruppdiskussioner

Tema 1:

Rapporten ger en ljus bild av det humanistiska utbildningsområdet i stort. Men hur förhåller sig rapportens resonemang och resultat till era respektive ämnen och till en mer specifik ämnesidentitet? Känner ni igen er vad gäller exempelvis studiernas nytta, vilka kompetenser som uppövas och förutsättningar på arbetsmarknad vad gäller just era utbildningar och studenter?

Gruppdiskussioner

Tema 2:

Rapporten pekar på att kunskapen alltså är låg om humanistiska och teologiska utbildningars värde. Hur kan humanistiska kunskaper och kompetenser artikuleras bland kollegor och studenter på er institution? Kan rapporten eller dess resultat användas i undervisning eller studievägledning eller på annat sätt bidra till attitydförändring och ökad medvetenhet om studiernas värde hos studenterna?